



Riktlinje för nutrition

Socialnämnden

Beslutsinstans	Socialnämnden
Beslutad	2025-01-29
Senast reviderad	2025-01-29
Giltig till	Tills vidare
Dokumentansvarig	Socialnämnden
Diarienummer	SN.2024.91

Innehållsförteckning

Inledning och målsättning	3
Bakgrund.....	3
Gällande styrdokument	3
Riktlinjer i Gnesta kommun för att förebygga och behandla nutrition	4
Kvalitetsregister Senior Alert.....	4
Samverkan.....	5
Ansvarsfördelning.....	5

Inledning och målsättning

I Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2014:10 framgår det att verksamheter som omfattas av socialtjänstlagen, lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt hälso- och sjukvårdslagen ska samverka kring nutrition samt inneha övergripande styrdokument samt lokala rutiner för nutrition.

Målsättningen med riktlinjen är att personer med risk för undernäring identifieras innan undernäring uppstår och att personer som lider av undernäring eller med risk för undernäring tillförsäkras en näringstillförsel som är anpassad efter deras behov.

Bakgrund

Socialstyrelsen beslutade den 16 augusti 2022 om nya föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:49) om förebyggande av och behandling vid undernäring. Föreskrifterna och de allmänna råden trädde i kraft den 1 november 2022. Samtidigt upphörde Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:10) om förebyggande av och behandling vid undernäring att gälla.

Syftet med den nya författningen är att stärka verksamheternas förutsättningar att arbeta förebyggande och behandlande vid undernäring, och därigenom bidra till insatser av god kvalitet i samverkan med hälso- och sjukvård.

Föreskrifterna ska tillämpas av den som bedriver verksamhet i form av:

- Boendeform som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena SoL
- Boendeform som avses i 5 kap. 7 § tredje stycket SoL
- Bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt 9 § 8 LSS
- Bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS
- Hemtjänst i ordinärt boende
- Hälso- och sjukvård

Gällande styrdokument

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förebyggande av och behandling vid undernäring, (HSLF-FS 2022:49)
- Att förebygga och behandla undernäring – Nationellt kunskapsstöd i hälso- och sjukvård och socialtjänst, Socialstyrelsen 2019-5-6
- Nya föreskrifter och allmänna råd om förebyggande av och behandling vid undernäring.
- Vårdhandboken/nutrition

Dokumentnamn	Riktlinje för nutrition
Ämne	Socialnämnden
Beslutsinstans	Socialnämnden

- Mat och måltider i äldreomsorgen - vetenskapliga underlag, Livsmedelsverkets rapport 37, 2017

Riktlinjer i Gnesta kommun för att förebygga och behandla nutrition

Vård- och omsorgsgivaren ska fastställa rutiner för:

- när en bedömning av risken för undernäring ska göras
- hur en bedömning av risken för undernäring ska göras

Vård- och omsorgsgivaren ska också fastställa rutiner för hur undernäring ska förebyggas och behandlas samt när och hur en utredning om undernäring ska göras.

Den som bedriver verksamheter enligt SoL och LSS ansvarar för att genomföra insatserna och fastställa lokala rutiner för:

- hur undernäring ska förebyggas
- hur risker för undernäring ska upptäckas
- när och hur hälso- och sjukvården ska kontaktas för en bedömning av näringstillståndet vid misstanke om undernäring hos enskild

Föreskrifterna ska tillämpas i olika typer av verksamheter. Varje verksamhet behöver analysera vilka lokala rutiner som behövs i just deras verksamhet för att man ska kunna förebygga, upptäcka och behandla undernäring. De lokala rutinerna ska utgå från riktlinje för nutrition och rutinen ska innehålla en beskrivning av: *När en bedömning av risken för undernäring ska göras* samt, *Hur en bedömning av risken för undernäring ska göras*.

Kvalitetsregister Senior Alert

Senior Alert är ett nationellt kvalitetsregister och ett verktyg för att stödja vårdprevention. Vårdpreventionen är för äldre personer som riskerar att falla, få trycksår, minska i vikt, utveckla ohälsa i munnen och/eller har problem med blåsdysfunktion. Med hjälp av Senior Alert kommer den äldres perspektiv och teamets roll i fokus.

Gnesta kommun har valt att använda Senior Alert och dess checklistor för att arbeta aktivt med nutrition. Struktur för systematiskt nutritionsarbete framgår i de tillhörande rutinerna för Socialförvaltningen och berörda verksamheter.

Samverkan

Inom vård- och omsorgsverksamheter sker regelbundna teamträffar i samverkan. Kontaktpersonal/fast omsorgskontakt och patientansvarig sjuksköterska ansvarar för att systematiskt följa upp förändringar i den enskildes nutritionsstatus. Den enskilde ska vara delaktig i processen. Struktur för tillvägagångssätt framgår i de tillhörande rutinerna samt de lokala rutinerna.

Ansvarsfördelning

Roll	Ansvar
Den enskilde	I första hand har den enskilde ett eget ansvar för sin nutrition. I de fall där den enskilde är ansluten till socialförvaltningen och inte själv förmår att ta ansvar för sin nutrition, har socialförvaltningen ett ansvar för att behovet tillgodoses. Dock, kvarstår självbestämmanderätten.
Socialnämnden	Ansvarar för det övergripande som vård- och omsorgsgivare.
Förvaltningschef/ Verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslag/Kvalitetschef/medicinsk ansvarig sjuksköterska	Ansvarar för förvaltningsövergripande rutiner, struktur och kvalitetssystem.
Legitimerad personal	<ul style="list-style-type: none"> - Ansvarar för att dietist kontaktas vid behov (sjuksköterska). Legitimerad personal är patientansvarig och följer gällande rutiner för nutrition. - När en patients näringstillstånd ska utredas. - Hur en utredning av näringstillståndet ska göras.
Dietist, Region Sörmland	Regionens dietist har nutritionsansvar vilket inkluderar utredning, bedömning, ordination och utvärdering av nutritionsåtgärder i de fall dietist kontaktas av kommunens sjuksköterska. Uppföljning och utvärdering kan ske i samverkan med patientansvarig sjuksköterska.
Enhetschef	Ansvarar för att vård- och omsorgspersonal delges gällande rutiner samt vid behov författar lokala rutiner.
Kontaktpersonal/fast omsorgskontakt	Ansvarar för att förbereda material och delta på teamträffar. Vid frånvaro ska utsedd kollega informeras och delta. Samt, aktivt delta i det systematiska arbetet i Senior Alert.
Omsorgspersonal	Ansvarar för att uppmärksamma den enskildes nutritionsstatus och kontakta sjuksköterska vid behov samt dokumentera i journalsystem enligt rutin.